

Metodismen

- et kirkesamfund
- et helhedssyn på livet

af Jørgen Thaarup

Ind- og udvandrerkirke

De samfundsmæssige forandringer i midten af det nittende århundrede satte gang i udvandringen til Amerika. Den stadigt voksende befolkning kunne ikke længere brødfødes ved landbruget eller opsluges af den begyndende industrialisering i byerne. Folkesundheden var lav og den sociale nød betydelig. Det var tiden, der skabte forudsætninger for folkelig rejsning af både politisk og religiøs karakter. Og selvstændiggørelsen af hidtil umyndige befolkningsgrupper førte til omformning af store dele af samfundet.

De kirkelige autoriteter stod ikke stærkt, og overalt opstod smågrupper af søgende mennesker, der selv tog ansvaret for at finde hjælp gennem bibellæsning og bøn. Mens den etablerede del af kirkelivet måtte affinde sig med vigende tilslutning, voksede lægmandsforkyndelsen og de såkaldte Gudelige Vækkelser frem over hele landet.

Omvæltningerne skabte for mange en længsel efter bedre levevilkår i Amerika. Udvandringen tog fart midt i det nittende århundrede og voksede massivt frem til århundredeskiftet.

Den kristendom, der mødte de danske udvandrere i Amerika, var en vækkelseskristendom, der forudsatte personlig tilslutning og engagement. I 1830'erne og nogle årtier frem prægede "Den Anden Store Vækkelse" alle protestantiske kirkesamfund i Nordamerika og formede den typiske kristendomsforståelse, som de amerikanske, protestantiske kirker er karakteriseret ved. Drivkraften i den folkelige rejsning, som de Gudelige Vækkelser var udtryk for i Danmark, og de frie kirkers karakter af folkebevægelse i Amerika var på en måde parallelle og beslægtede, og danske udvandrere fra de religiøst vakte miljøer havde ikke vanskeligt ved at finde sig tilrette.

Metodistkirkerne udgjorde det største kirkesamfund og havde siden 1784 været selvstændig kirke i Amerika. I 1830-40'erne voksede de første skandinaviskeprogede metodistmenigheder frem, og efterhånden blev der organiseret hele kirker, hvor gudstjenester, kirkeblade, bøger og hele administrationen var skandinavisksproget. I New York havn etablerede Metodistkirken en sømandskirke for at betjene havnens søfolk og hjælpe de mange emigranter. Denne sømandskirke, som blev ledet af skandinavere, fik afgørende betydning for metodismens udbredelse blandt danskere, der bosatte sig i andre områder i Amerika, og blandt danskere, der vendte tilbage til fædrelandet.

I 1850'erne sporede den første metodistisk inspirerede forkyndelse i Danmark. Der var tale om, at hjemvendte danskere aflagde vidnesbyrd og prædikede i private hjem og i kredse, som var en del af de såkaldte Gudelige Vækkelser. I 1859 etablerede dansk-amerikaneren Chr. Willerup, som i Amerika var blevet uddannet og ordineret som metodistpræst, den første menighed i København. Derefter fulgte en række menighedsdannelse over hele landet, og i 1865 fik Metodistkirken status som Anerkendt Trossamfund.

I de første halvhundrede år af kirkens historie var der meget tætte bånd til den dansk-norske Metodistkirke i Amerika, som var større end Metodistkirken i Danmark og som med sin integration i det største amerikanske kirkesamfund, udgjorde det kirkelige bagland for metodismen i Danmark. Selvom den amerikanske metodisme aldrig drev egentlig mission med det mål, at etablere en ny kirke, hørte virksomheden i Danmark alligevel under den amerikanske metodistkirkes missionselskab og modtog betragtelig støtte herfra. Og selvom de Gudelige Vækkelser i midten af det nittende århundrede havde karakter af uorganiseret folkelig bevægelse med stor åbenhed overfor ligesindede fra det store udland, førte det alligevel til stor modstand mod metodismen, da de første selvstændige menigheder blev stiftet. Mange dansk-amerikanere, der i Amerika havde oplevet sammenholdet mellem de protestantiske kristne, stod helt uforstående overfor statskirkelighedens åbenbare modstand overfor metodisterne. Metodismen i Danmark var således meget afhængig af såvel den økonomiske som den inspirationsmæssige støtte fra amerikansk metodisme. Den danske konsul i New York, Harald Døllner, 1805-1886, var en af dansk metodismes store velgørere. Han skænkede af egen formue betragtelige midler til opførelse af flere kirkebygninger i Danmark, og som mangeårigt medlem af det amerikanske missionselskab sikrede han støtten til den danske metodistkirke.

Metodismens oprindelse som bevægelse hører den engelske kirkehistorie til. At den amerikanske metodisme både har indtaget førstepladsen i den globale metodistiske kirkefamilie og stået som inspirationskilden til al kontinental-europæisk metodisme, skyldes det forhold, at det var i Amerika metodismen først etablerede sig som selvstændig kirke. I England var metodismen en folkelig bevægelse indenfor den Anglikanske kirke. De engelske nybyggere i Amerika bragte metodismen med sig. Efter uafhængigheden og oprettelsen af de Forenede Stater i Amerika, hvor alle engelske embedsmænd herunder de anglikanske præster måtte forlade landet, blev Den Biskoppelige Metodistkirke stiftet i 1784. Den udviklede sig eksplosivt som en ægte kirke af det nye kontinents livssyn og mentalitet.

Helhjertet kristendom

I studentermiljøet i Oxford opstod adskillige smågrupper i det attende århundrede i den hensigt at fremelske skriftmæssig kristendom.

Det kirkelige forfald i Oplysningstidens England var baggrunden for, at mennesker, der ønskede at kristendommen for dem skulle blive mere end en passiv kulturarv, søgte sammen i studie- og handlingsfællesskaber. Private bibelgrupper og religiøse selskaber voksede spontant frem omkring læsning af bibelske tekster og kommentarer samt skrifter af Oldkirkens fædre og markante kirkehistoriske personer. Til den handlingsmæssige del hørte, at Oldkirkens praksis vedrørende faste, bøn til bestemte tider, nadverfejring i hjemmene og indsamling af midler til de fattige blev fremelsket. Det overordnede mål var at leve skriftmæssigt og helhjertet i overensstemmelse med bibelen. Der var ikke i udgangspunktet et egentligt teologisk opgør med den rådende kirkelige lære, og man følte sig beslægtet med kristne, der

tidligere alvorligt havde tilstræbt at omsætte Det ny Testamentes lære til praktisk liv, fx reformatorerne og pietisterne på det europæiske kontinent. Kirkehistorien blev læst i den forståelse, at Gud til skiftende tider og i forskellige kirkelige miljøer havde opvakt sand og ægte kristendom, og man så sig selv indsat i den sammenhæng og med organisk forbindelse tilbage til den nytestamentlige menighed.

Universitetslæreren og præsten John Wesley fremstod efterhånden som leder af denne bevægelse, der allerede havde fået flere øgenavne hæftet på sig. I nedsættende mening var betegnelsen "methodist" ofte benyttet fordi bevægelsen lagde vægt på disciplin og orden i udøvelse af såvel bøn- og gudstjenesteliv som hjælpearbejde til fordel for de svage stillede. John Wesley tog smædenavnet til sig, fordi han forstod, at modstanderne uden at vide det havde genoplivet den oprindelige betegnelse for de kristne. Metodist er et græsk ord, met-hodos, som betyder 'planmæssig fremgangsmåde efter en given vej,' og i Apostlenes Gerninger benyttes betegnelsen, 'dem, der fulgte Vejen,' i naturlig fortsættelse af Jesu sprogbrug, 'Følg mig!' og 'Jeg er Vejen ...' Og op gennem tiden har betegnelsen 'Efterfølgelse' stået som et af de bedre udtryk for, hvad Kristendom drejer sig om. Metodist blev herefter opfattet positivt som en genoplivelse af det oprindelige nytestamentlige navn for at være kristen.

Under John Wesley og broderens Charles' ledelse udviklede metodismen sig til at blive det attende og nittende århundredes mest indflydelsesrige bevægelse der påvirkede store dele af engelsk samfundsliv og fremmede blandt andet udviklingen af skole- og sundhedsvæsenet. En gren af denne bevægelse udkrystalliserede sig senere til en selvstændig kirkedannelse udenfor Den Anglikanske Kirke, som brødrene Wesley forblev loyale overfor.

Almindelig kristen troslære, som metodismen forstår den

Metodistkirken opfatter sig selv som den mest selvfølgelige måde at være kirke på. Metodisterne ser ikke sig selv som anderledes og specielle, men som almindelige, evangeliske kristne. Metodismen er overalt karakteriseret ved et teologisk helhedssyn, som betoner det genoprettende aspekt i Guds frelse og det kristne menneskes kald til engagement i kirke og samfund. En kristendomsforståelse, der kulminerer og standser ved tilgivelsen, anser metodismen for et halvt evangelium, og en forkyndelse og sakramentsforvaltning, der ikke motiverer til handling og engagement, men stiller sig tilfreds med passivitet og eftertanke, er amputeret.

Kristendommens centrum er Bibelens beretning om Guds komme i mennesket Jesus fra Nazareth, om hans liv, hans død og hans opstandelse.

At Gud lader sig føde som menneske er kulminationen af et langt forløb, hvor Gud viser sig som den, der opsøger og genopretter. Gud er i sit væsen nådig og barmhjertig.

Ethvert menneske er underlagt livets betingelser. På den ene side er mennesket skabt i Guds billede. Det er ikke nogen tilfældighed, at mennesket er til, men Gud har villet det og elsker fremdeles sin skabning. På den anden side er Ondskabens magt med destruktion, nedbrydning og tomhed med til at sætte livsbetingelserne. Det betyder, at mennesket dels bærer de nedbrydende og ødelæggende kræfter i sin natur og i sit væsen, dels bærer sin del af ansvaret for, at Ondskaben er sluppet løs i verden. I bibelen karakteriseres mennesket som syndigt ved at have en fordærvet natur og ved at have pådraget sig et ansvar og en skyld. Menneskets tilstand påkalder både Guds vrede over synden og Guds medlidenhed med menneskets skæbne.

Mennesket har ikke evnen til eller muligheden for at nå Gud eller vende sin tilværelse til et sandt gode. Derfor er mennesket helt og fuldt afhængigt af Guds initiativ, både som et globalt vendepunkt set i et overordnet perspektiv og som et individuelt vendepunkt i det enkelte menneskes livsforløb.

Jesu død og opstandelse er det vendepunkt, hvor Gud i en afgørende offerhandling forsoner sig med verden og fjerner enhver belastende skyld, og hvor Gud i opstandelsens sejr baner vejen for genoprettelsen af verden. Jesu død og opstandelse har universel karakter og afgørende betydning ud over den historiske ramme, som begivenheden hører hjemme i.

Guds initiativ er endvidere rettet mod det enkelte menneske. Gud Helligånd fortsætter Jesu gerning ved at virke i det enkelte menneske til bevidstgørelse om personlig synd og utilstrækkelighed og til overbevisning om den sandhed om verden og Gud, som Jesus kom for at åbenbare. Ligeledes herliggør Helligånden Jesus. Det indebærer, at Jesu forsoningsdød har den betydning, at det enkelte menneske kan opleve sig forsonet med Gud og tilgivet al syndighed, som måtte belaste det menneske, og at Jesu opstandelse har den betydning, at det enkelte menneske kan opleve sig fornyet i en sådan grad, at en forvandlet personlighed kan begynde at vokse frem. Jesu død og opstandelse gentages ikke i noget andet menneske, men konsekvensen af Jesu gerning kan få afgørende betydning for det enkelte menneske. Det er et udtryk for Gud Helligånds gerning eller blot Guds virke, når det sker. Guds gerning i og overfor det enkelte menneske kaldes også Guds nåde.

Nåden er altid først og altid størst

På samme måde som synden er en uomgængelig del af menneskelivets betingelser, er Guds nåde nærværende og virksom. Mennesket i sig selv er belastet af syndens skyld og

magt, men nådens nærvær og kraft virker, at mennesket alligevel kan være aktivt søgende og aktivt modtagende i forhold til Gud. Det er også et resultat af nåden, at mennesket kan nå frem til at bekende sig selv som troende. Tro er tillid til, at Jesu gerning på jord har afgørende betydning for mig og mit liv. Troen er ikke det samme som intellektuel forståelse, og troen kan ikke nås via fornuften. Troen er alligevel absolut fornuftig og kan underbygges af intellektuel indsigt. Men troen er en fundamental og dyb tillid, som er rodfæstet i tanker, følelser og vilje. Og netop fordi troen har med hele personligheden at gøre, præges hele menneskets livsstil og holdning.

Menneskets overgang til at blive kristen kaldes omvendelsen. Det nytestamentlige udtryk betyder mere præcist "at forandre sindelag" og kan beskrives som den personlige modtagelse af frelsen eller den individuelle bevidstgørelse om frelsens virkelighed.

Omvendelsen bærer i sig to dimensioner, som ikke kan adskilles, men som principielt er vidt forskellige. Den ene del kaldes retfærdiggørelsen. Man kan sige, at det enkelte menneske her modtager frugten af Jesu forsoningsdød og får bevilget en retfærdighed, som det ikke har i sig selv, men som dog herefter bliver tilregnet mennesket. Retfærdiggørelsen er et opgør med skylden. Det er tilgivelse, frikendelse, og stadfæster afslutningen på menneskets adskillelse fra Gud. Den anden del kaldes genfødsel og beskrives som en fornyelse, der udspringer af Jesu opstandelse. Personen omdannes naturligvis ikke til en anden, men den forandring, der finder sted, er af en sådan karakter, at Bibelen sammenligner det med en fødsel, enten genfødsel eller at blive født på ny. Genfødselen peger fremad. Noget nyt er begyndt, spiren til en ny tilværelse er en realitet.

Målet for Guds aktivitet i verden rækker ud over den individuelle frelse. Det overordnede frelsesperspektiv er at

føre verden til en tilstand, hvor det igen er muligt at sige, som det blev sagt om den verden, Gud skabte, at alt er såre godt. Kristendommen er ikke et tilbagetog til et tabt Paradis, men det kristne menneske lever i håbet om den ny himmel og den ny jord. Der er ikke kun tale om, at Gud i en fjern fremtid, når denne verden har ødelagt sig selv og er gået i opløsning, vil skabe en nye verden og begynde forfra. Allerede nu ses den nye verden, Guds rige, bryde frem i små glimt. I Bibelens skildring af Jesu gerning bliver mennesker helbredt, mennesker forvandles til nye eksistenser, fattige får deres værdighed og social uretfærdighed sættes under dom. Det er glimt af Guds rige, som bryder ind i vor tid.

På Vejen, men endnu ikke i mål

Et menneskes genfødsel og begyndende kristenliv skal ses under synsvinklen, at Gud er i færd med at genskabe verden efter de højeste idealer. Genfødselen og den personlighedsudvikling og vækst, som også kaldes helliggørelse, drives ikke af forestillingen om overmenneske eller et liv på et højere stadi. Genfødselen og helliggørelsen skal føre mennesket frem til dets naturlige tilstand, hvilket vil sige et liv i tiltagende erkendelse af syndens magt, som en iboende og negativ naturkraft, og et liv i tiltagende oplevelse af, at den Gudgivne kærlighed får tag i tanker, ord og handling. På samme måde, som Jesus gjorde sig til et med mennesket i dets fortabte tilstand, er Jesu liv også blevet en målsætning, et ideal for alle kristne. Det betyder ikke, at kristne tror om sig selv, at de er blevet små guder. Men på sammen måde, som Jesus var drevet af kærlighed i alle handlinger, kærlighed til sin himmelske Fader og kærlighed til medmennesket, er et engageret liv i kærlighed målsætningen for det kristne menneske. Der er tale om en hellighed, der kun

kan eksistere i et engageret liv fordi den hellighed, Jesus talte om, er aktiv i handling og drevet af kærlighed. Det Nye Testamente taler om de stærke i troen, og for at betegne den kristne modenhed benytter grundteksten to begreber. Det ene begreb angiver, at noget er fyldt op, og det andet begreb angiver, at målet er nået i overensstemmelse med hensigten. I den danske bibel er begreberne gengivet med fuldkommen og helhjertet og beskriver den kristne modenhed, hvor mennesket drives af kærlighed og dermed lever helhjertet efter Guds hensigt.

Kristendommens budskab kredser om retfærdiggørelsen og genfødselen, tilgivelsen og det fornyede liv. I de Paulinske skrifter i Bibelen, først og fremmest Romerbrevet, beskrives hvordan et menneske retfærdiggøres. Det er Gud, der gør det, og kun i tro, hvilket vil sige i tillid til Kristus, kan mennesket tilegne sig retfærdiggørelsen. I de Johannæiske skrifter, mest udviklet i Johannes Første Brev, beskrives det fornyede menneske. Det er Gud, der virker forvandlingen, genfødselen, og mennesket myndiggøres til at tage ansvar og leve kærligheden ud i et stadigt engagement i verdens udfordringer.

Jesu stedfortrædende forsoningsdød er grundlaget for det enkelte menneskes retfærdiggørelse, og Jesu opstandelse er grundlaget for det enkelte menneskes genfødsel og helliggørelse. Men Helligåndens virke er forudsætningen for det enkelte menneskes tilegnelse af både retfærdiggørelse og helliggørelse. Guds Ånd forbereder og fremmer den proces, der leder til retfærdiggørelsens virkelighed. Genfødselen og helliggørelsen er i høj grad et liv med Helligånden som fortegn. Livet efter omvendelsen kalder Paulus for livet i Ånden og beskriver det som en fylde af Ånden og en Ådens frugt. Det er også Helligånden, der bevirker den gave, at mennesket kan få en indre vished, en erkendt tillid til Gud om at være taget til nåde og en overbevisning om at fornemme Helligåndens nærvær og kraft.

Det overordnede frelsesperspektiv handler om hele verdens restitution, og meningen med et liv som kristen er at leve engageret med kærligheden som målestok i alt. Disse to er uadskillelige. Det betyder, at et menneske, der tilstræber at praktisere kristen livsstil og udøve skriftmæssig hellighed nødvendigvis må engagere sig i de udfordringer, som hører verden til. Individuel hellighed kan ikke trives isoleret fra medmennesket, for nerven i hellighed har netop med relationer at gøre, relationen til Gud og relationen til medmennesket og verden. Kristentro er altid et dybt personligt anliggende, men kan aldrig være en privatsag.

Social retfærdighed, tidens etiske udfordringer og arbejdet for fred og forsoning er ikke fremmede spørgsmål for kristendommen eller en politisering af evangeliet. Tværtimod. Når det overordnede frelsesperspektiv erkendes, og når ønsket om at modtage Helligåndens forsatte virke i eget liv er tilstede, er der ingen vej uden om at se sig selv som en Guds medarbejder i enhver genopbyggende, forsonende og medlidende tjeneste. Helt kort kan det siges: der findes ingen helliggørelse uden den sociale.

Det økumeniske arbejde skal ses under den samme synsvinkel. Kirkens splittelse i de mange kirker vidner om, at de adskillende og ødelæggende kræfter også har fundet vej ind i de kristnes rækker. Enhver kristen er forpligtet til at fremme kirkens enhed på alle niveauer. Metodister er engagerede i al form for økumenisk virksomhed, og denne klare tilslutning betyder, at mange metodistmenigheder og hele kirker er indgået i kirkesammenslutninger verden over. Metodistkirkerne som organisationer og strukturer er en sag, som i nogle tilfælde har måttet ofres for at nå et økumenisk resultat til vidnesbyrd for verden. Noget andet er, at metodismen som teologisk retning og bevægelse udmærket kan leve og vokse under andet navn og anden struktur.

Kirken, et redskab for Guds rige

Kirken er et fællesskab af troende hvori Ordet forkyndes og sakramenterne forvaltes.

På den ene side ligger betoningen i gruppen af mennesker, der samles om lovsang og bøn, evangeliets forkyndelse og evangelisation blandt kirkepassive. Kirken er bygget af levende stene, og den menneskelige dimension udgør det materiale, som bærer selve kirkens væsen. Pinsedagen, hvor kirken dannes, tager Gud Helligånd bolig i de troendes fællesskab. Bibelen kalder også kirken for Kristi legeme og et tempel for Ånden. Kirkens karakter af frikirke er afgørende på den måde, at ledelse, socialt arbejde, undervisning, studiegrupper, udbredelse af det kristne budskab og tilvejebringelse af alle ressourcer, som fællesskabet har brug for, må varetages af mennesker, der ved egen tilslutning og deltagelse er engagerede i den lokale kirke. Den enkelte menigheds karakter af at være de troendes arbejds- og aktivitetsfællesskab er væsentlig. Privatreligiøsitet og kirken, som et overordnet begreb har i Bibelen ikke nær den samme placering, som menigheden har. Menigheden udgør den væsentligste enhed. For at kunne tale om eksistensen af en menighed, må fællesskabet af mennesker på stedet være af en sådan art og udgøre et tilstrækkeligt antal, så spirituelle, forkyndelsesmæssige, økonomiske, liturgiske og praktiske ressourcer er tilstede, så fællesskabet i gudstjenestefejringen kan udgøre et dynamisk inspirationsforum og i andre aktiviteter kan påvirke lokalsamfundet.

På den anden side betones den guddommelige dimension af kirken. Kirken er Guds, og kirken er sakramental i den forstand, at Gud har oprejst den og formidler sig selv igennem den. Det er Guds suveræne virke, når Ordet slår ned og griber mennesker, og når Ånden gør levende. I den forstand er kirken ikke noget, mennesker arrangerer, men et Guds redskab i verden for noget, der er større og mere end kirken selv. Og

dette større og mere kalder Bibelen for Guds rige. Ligesom Jesu gerning bragte Guds rige nærværende i glimt, er kirken som Kristi legeme et af Guds redskaber i formidlingen af Guds riges nærvær. Kirkens karakter af at være folkekirke er væsentlig på den måde, at kirken er for alle mennesker, og tærsklen til kirkens aktiviteter skal være så lav som mulig. Menigheden må altid indtage rollen som folkeligt mødested, der er åbent for alle, men hvor miljøet bærer tydeligt evangelisk præg.

Kirkens menneskelige og guddommelige dimension udgør et frugtbart spændingsfelt i kirkens liv. En skæv betoning eller en harmonisering med en afspænding til følge vil tappe dynamikken ud af kirken.

Gudstjenesten er således enkelt bygget op omkring prædikenen og følger en fast liturgi, hvor der er plads til den enkelte menigheds særpræg og kirkegængernes medvirken. Der benyttes som regel frit formulerede, ikke skrevne, bønner. Trosbekendelsen synges og nadver- og dåbshandlinger følger skrevne ritualer. Menighedens gudstjeneste søges gennemført med elementer, der er præget af Guds tiltale og kirkegængerne rolle som modtagere, og med plads til menneskers tvivl, problemer og tro udtrykt i et almindeligt og jævnt sprog.

Forkyndelsen og undervisningen varetages af præster, som er ordinerede efter afsluttet teologisk studium, men også lægprædikanter, det vil sige ikke ordinerede, aktive medlemmer, der har fået en mindre teologisk træning, tager regelmæssigt del i forkyndelsesopgaverne.

Gudstjenestelivet og den gudstjenestefejrende menighed udgør menighedens kerne, men til menigheden hører fx også børne- og ungdomsarbejde, missionskredse, studie- og bibelgrupper, kor, besøgstjeneste og opsøgende evangelisering, alt sammen aktiviteter, som er integreret i menighedens totale liv, og hvor præst, menighedsråd og medarbejdere er forpligtede.

Pagten og de to sakramenter

Der er to sakramenter, dåb og nadver. Jesus talte om "Den Nye Pagt ved mit blod." Man kan sige, at før Jesu tid skal Guds virke forstås ud fra Den Gamle Pagt, som er kendetegnet ved udvælgelsen af Abrahams slægt, befrielsen fra slaveriet og døden i Egypten samt pagtslutningen ved Sinaibjerget, og med omskærelsen som det individuelle pagtstegn, og påskefejringen som det kollektive pagtstegn. Den Nye Pagt er ved Jesu blod, hvilket betyder, at Jesu død og opstandelse konstituerer det nye forhold mellem Gud og mennesker. Pagts indhold er frelsen helt og fuldt. Det individuelle pagtstegn, som missionsbefalingen indstifter, er dåben, som har indgangens karakter. Det kollektive pagtstegn er nadveren, som har gentagelsens karakter. Dåben har taget omskærelsens plads, og nadveren har afløst påskefejringen.

I en missionsituation, hvor mennesker overgår fra en religion til kristendommen, vil dåb af underviste og bekendende være det mest naturlige. Er der derimod tale om børn af kristne familier, hvor børnene indgår i og er omsluttet af et kristent miljø, er dåb af spædbørn det mest naturlige.

I dåben stadfæstes Guds frelsesgerning, og retfærdiggørelsen og genfødselen tilsiges den døbte, som en Guds gave til det enkelte menneske. Men dåben er ingen magisk handling, der har automatisk virkning i samme øjeblik, ceremonien er gennemført. Ingen bliver frelst i dåben, men dåben udtrykker Guds løfte, Guds hensigtserklæring som et tilsagt opgør med syndens fordærv og en tilsagt genoprejsning af mennesket til lighed med Kristus. For at dåben kan komme til sin ret kræves, at den døbte modtager dåbens gave og tilslutter sig dåbens indhold, som et udtalt ønske. Dermed udgør selve dåbshandlingen, hvor Guds tiltale betones, og den senere personlige tilslutning, hvor individets stillingtagen og

bekendelse betones, det spændingsfelt, hvori dåbslæren får sin egentlige mening.

Augustinus, der øvede en stor indflydelse i begyndelsen af det femte århundrede, udtrykte den samme spænding ved at tale om, at dåbhandlingen har gyldighed, når den udføres med vand og i den treenige Guds navn, og dåbens betydning og indhold vil aldrig aftage eller kunne bortviskes, men dåbens virkning er ikke knyttet til den øjeblikkelige handling, men til livet i tro, som følger bagefter.

Den døpte registreres som "døbt medlem af kirken."

Ved barnets 13-14 års alder påbegyndes konfirmationsundervisningen, der strækker sig over et skoleår. Undervisningen afsluttes med en højtidelig gudstjeneste, der ikke er en konfirmation i den forstand, at den unge skal bekræfte noget eller bekende sin tro, men blot en præsentation og fejring af, at den unge nu er blevet indført i kirkens liv og lære.

Når den unge er rede til at bekende sin tro og føler sig moden til at gøre kirken til sin egen, kan personlig tilslutning til kirken finde sted. Det foregår ved en almindelig gudstjeneste, hvor den unge eller voksne udtaler sit ja til troen på Jesus Kristus og vedkender sig sit medlemskab af kirken. Dermed er vedkommende "bekendede medlem" og kan indgå i alle funktioner, der har med menighedens liv og ledelse at gøre.

Medlemmer af Metodistkirken opkræves ikke kirkeskat via det offentlige. Det enkelte medlem bestemmer selv, hvor meget man vil yde til menighedens drift. Den økonomiske ydelse til kirken og til missions- og nødhjælpsarbejde er en integreret del af trosforståelsen. At tjene Gud indbefatter også at tjene med de materielle ressourcer, som i egentligste forstand betragtes som udtryk for Guds gaver, Guds omsorg. Indsamling af penge til forskellige formål foregår blandt andet

som et led i den almindelige gudstjeneste og kaldes kollekt. Kirken er økonomisk uafhængig og hviler helt og fuldt på medlemmernes offervilje.

Det andet sakramente er nadveren, som er en stadig påmindelse om pagtens indhold, frugten af Jesu død og opstandelse. Nadveren har naturligvis karakter af Guds nærvær, og Helligåndens retfærdiggørende og helliggørende virke. Men nadveren er i høj grad kirkegængerne gentagne bekræftelse af pagten. Der er ikke tale om en ny pagtslutning, men dels en gentagen tilslutning og en gentagen modtagelse af pagtens indhold, dels en sendelse ud i hverdagens liv, hvor pagtens og dermed troens praktiske liv kan få egentlig virkning.

Nadverfejringen er en fællesskabsoplevelse, hvor menigheden kommer frem og knæler ved alteringen. Brød og vin modtages som symboler, men i tro på Kristi løfte om, at hans tilstedeværelse på en særlig måde er knyttet til denne handling. Nadverfejringen er åben, hvilket vil sige, at både kirkens egne brugere og medlemmer af andre kirker kan deltage. Ligeledes kan børn modtage nadveren.

Nadveren er noget særligt, på en gang ophøjet og almindeligt. Metodistmenighederne fejrer nadver en eller to gange om måneden. Ved gudstjenester med nadver indtager nadverhandlingen en central plads i gudstjenesten som helhed, og liturgien er omfattende og kan varieres efter kirkeåret.

Sakramenterne, det gudstjenestefejrende fællesskab, læsning og fortolkning af Bibelen samt bønner, både den private og den offentlige, er midler, kanaler, hvorigennem Gud virker. Gud er naturligvis suveræn og kan benytte alle tænkelige måder, midler og medier. Men set fra den menneskelige side, er mennesker henvist til at gøre brug af disse, fordi Gud har forpligtet sig selv til at virke derigennem og givet os løfte derom. Disse midler, som alle søgende og

troende mennesker opmuntres til at gøre brug af, kaldes nådemidlerne.

Organisation og ledelse

Lige siden nytestamentlig tid har tre modeller for kirkeledelse og kirkestruktur fungeret side om side. En model er den biskoppelige, hvor ledelsen sker via særligt udvalgte personer, og hvor strukturen er hierarkisk, oppefra og ned i systemet. En anden model er den presbyterianske, hvor gruppen af præster, oprindeligt kaldes presbytere, udgør en kollektiv ledelse. En tredje model er den kongregationalistiske, hvor alle medlemmer er ligeværdige i beslutningsprocesserne, og hvor samtaler, diskussioner og afstemninger ved konferencer opfattes som et medium, hvorigennem Gud leder sin kirke.

I Metodistkirken findes alle tre ledelsesprincipper på den måde, at ledelsesansvaret og autoriteten er delt og har en begrænsende og afhængig indflydelse på hinanden.

Indenfor hver menighed og i den geografiske enhed, som Danmark udgør, og videre på nord-europæisk og globalt niveau er Metodistkirken opbygget med et system af konferencer, som har besluttende myndighed. Her indgår alle medlemmer i ledelsen af kirken og er valgbare til bestyrelser og råd. Hele kirken fra menighed til verdenskirke er opbygget som en sammenhængende organisme.

Nord-Europa udgør samtidigt et biskopsområde, hvor det biskoppelige tilsyn udøver sin indflydelse. Biskoppens autoritet er i høj grad knyttet til læremæssige og personalemæssige spørgsmål samt varetagelse af ordinationer. Men som lederen af kirken udøver biskoppen sin ledelsesfunktion ved at inspirere og være meningsdanner og ved sin aktive deltagelse i konferencerne.

På nationalt niveau udgør samtlige præster et lederskab med særligt ansvar for al præstelig betjening. På en måde kan man sige, at der er et kollektivt præsteligt ansvar for kirken på nationalt plan. Det betyder, at nye præster skal godkendes af de eksisterende præster, og i tilfælde af klager over en præst, er det kollegerne der tager stilling til anklagen. Kirken har både mandlige og kvindelige præster, og embedet er tredelt i biskop, ældste og diakon.

De danske metodistpræster uddannes fortrinsvis på Metodistkirkens Nordiske Teologiske Seminarium, Øverås, i Göteborg. For at blive optaget på seminariet kræves tre ting: 1) studentereksamen, 2) lægprædikanteksamen eller etårig bibelskole samt menighedspraktik, det tager sammenlagt normalt to år, 3) en anbefaling fra en menighed. Studiet på seminariet varer 3½ år og udgør uddannelsens hoveddel. Sidste del af uddannelsen afvikles som frit studium samtidig med ansættelse i en menighed under en præsts vejledning. Det tager tre til fire år og afsluttes med eksamen. Hermed er grunduddannelsen færdig, og kandidaten kan ordineres til præst efter godkendelse i det samlede præstekollegium. En dansk metodistpræst har alle præstelige rettigheder indenfor Metodistkirken internationalt. En metodistpræst har pligt til at gennemføre efteruddannelse mindst hvert fjerde år.

Metodistkirken i tal

Metodistkirken i Danmark består af 15 lokale kirker, der betjenes af 25 ordinerede præster og 9 pensionerede præster plus 38 lægprædikanter. Der er 1500 bekendende medlemmer, 900 døbte medlemmer og desuden ca. 1000, der benytter kirken. Børne- og Ungdomsarbejdet omfatter 1300 medlemmer spredt over forskellige aktiviteter fx spejderarbejde, ungdomsklubber, gospelkor og legestuer.

Metodistkirkens Sociale Arbejde, Centralmissionen, er hjemmehørende i København og omfatter 6 børneinstitutioner, et ungdomskollegium, en café og genbrugsbutik, et herberg og bespisning af hjemløse. Betaniahjemmene i Århus og på Frederiksberg er Metodistkirkens plejehjem for ældre. Ungdomsskolen Lægården i Holstebro, Marielunds Ældreboliger i Vejle og børneinstitutionen Willeruplund i Odense er alle institutioner under Metodistkirken. Kirken udgiver andagtshæftet "Dagens Ord" og bladene "Himmel og Jord, Metodistkirken" og "Metodistkirkens Sociale Arbejde." Dansk Metodisme har støttet forskelligt missionsarbejde udenfor landets grænser, men i de senere år har engagementet samlet sig om Congo og Baltikum.

Metodistkirken i Danmark er en del af den metodistkirke, der hedder United Methodist Church og har ca. 11 millioner medlemmer hvoraf de fleste er i USA. Her ved 60 metodistkirker med et samlet medlemstal på over 80 millioner er tilsluttet Metodistkirkens Verdensråd.